

grabar - v súvislosti s heslom *arménske písmo*: klasický arménky jazyk z obdobia po zavedení arménskeho jazyka na zač. 5.st. zásluhou Mesropa Maštoče (armen. Մեսրոպ Մաշտոչ)

Grácie - v rímskej mytológii obdoba gréckych *Charitiek*; ich atribútom boli *jablká*; pozri *krásu*, *Paridov súd*; *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*

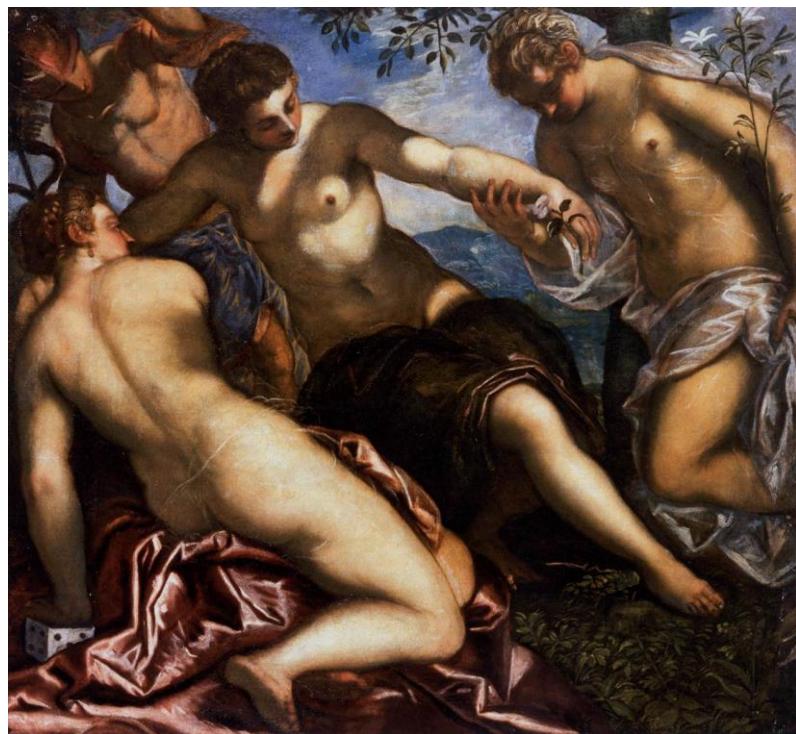
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Thaleia>

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Charitky>

<http://search.it.online.fr/covers/?tag=robert-delaunay>

Raffael: Tri Grácie (1504-1505)

J. Tintoreto: Merkúr a Grácie (16.st.)

G. Romano: Kupido a tri Grácie (freska vo Villa Farnese, 1517-1518)

J. Matham podľa H. Goltziusa: Tri Grácie (rytina, 1588)

P. de Jode II : Tri gracie v objati (rytina, 1647)

P. P. Rubens: Tri Grácie (1635)

F. Furini: Tri Grácie

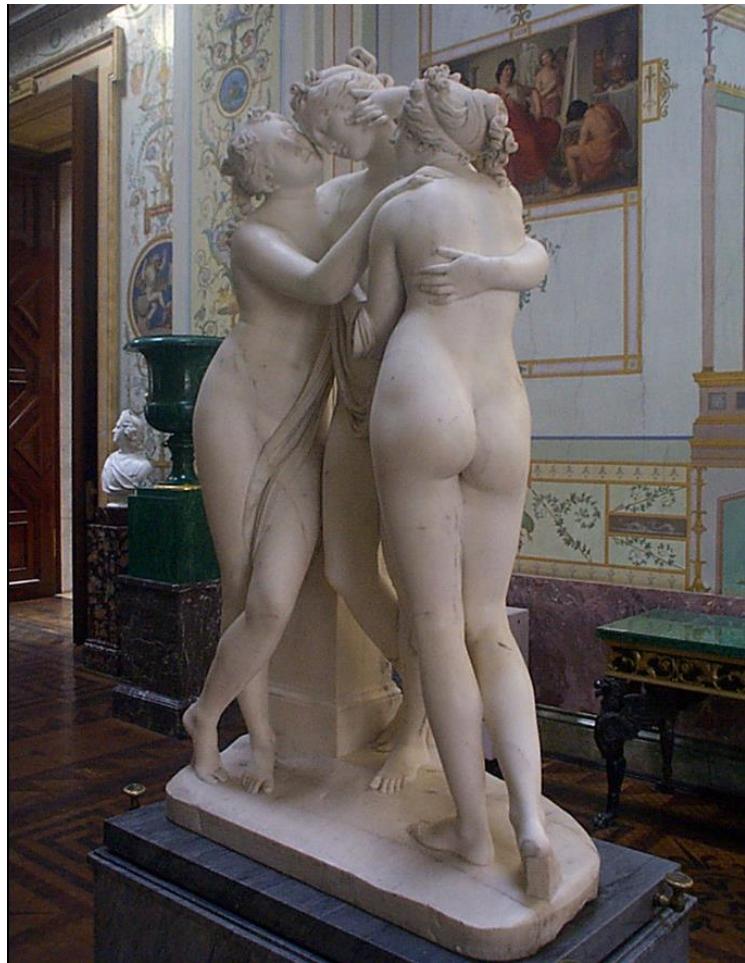
N. Cordier: Tri Grácie (1609)

B. Thorvaldsen: Tri Charitky s Erotonm (1817-1819)

Neznámy európsky sochár podľa Thorvaldsena: Tri Grácie (bronz, 19.st.)

A. Canova: Tri Grácie (1811)

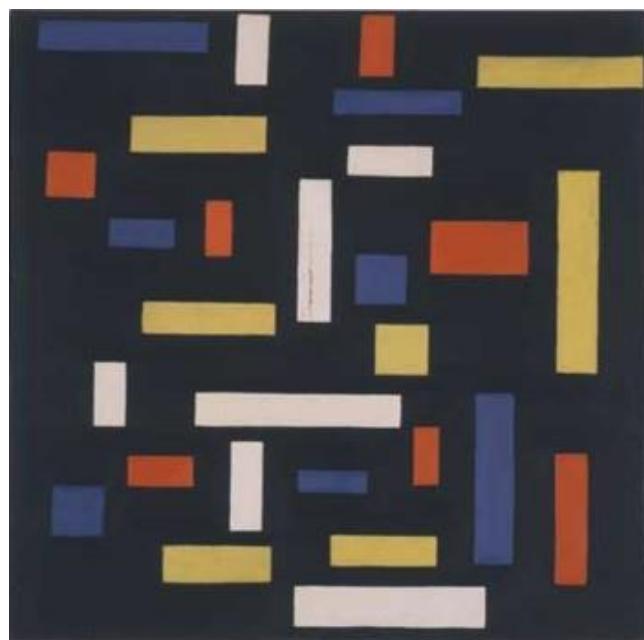
J.-B. Carpeaux: Tri grácie (bronz, 1870)

R. Delauany: Tri Gracie

R. Delauany: Tri Gracie (1910-1912)

T. van Doesburg: Zloženie VII - Tri Grácie (1917)

Gracchusovci - pozri *bratia Gracchucovci*

De Grassi - *Giovannino de' Grassi*

grádl - bavlnená alebo lanočná tkanina so striedaním pásov v útkovom a osnovnom rade; pozri *textília*

grádok - hrebienok; v grafike umeleckej rozstrapkané okraje rytej línie, spôsobené vyhrnutým materiálom kovovej matice; zabrusovaný škrabkou, vyhladzovaný *hladiľom* (mediryť); ponechaný hrebienok naberá farbu, dáva líniám mäkkosť, rozplývavosť a tón; využívaný v technike *suchej ihly*; v prípade medirytiny porovnaj efekt *empasto* a závitový drôtik

graduál - z lat. gradus – „stupeň“

1. spev prenášaný chórom a predspevákom; liturgické spevy prednášané od oltára; porovnaj spev zložený z *antifónov*; pozri *antifonár*

2. spevnik, od 12. st. aj liturgická kniha rímskokatolíckeho rítu a omšovými spevmi s notovým záznamom a zvyčajne s bohatou ilumináciou, veľkých rozmerov; časť spevov v neskorom stredoveku začlenená z *antifonára*; pozri *bohoslužobné knihy*; *spevnik*

Graduál zo Santa María Degli Angeli -

http://www.wga.hu/html_m/g/gherardu/1angel08.html

[https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[Gradual from Santa Maria degli Angeli \(Folio 159\) -](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[WGA08682.jpg&source=iu&usg=DjaL970TgbZqL1LdrmsyovoeiuI%3D&sa=X&ei=YEYPU](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[WGA08682.jpg&source=iu&usg=DjaL970TgbZqL1LdrmsyovoeiuI%3D&sa=X&ei=YEYPU](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[Gradual from Santa Maria degli Angeli \(Folio 159\) -](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[WGA08682.jpg&source=iu&usg=DjaL970TgbZqL1LdrmsyovoeiuI%3D&sa=X&ei=YEYPU](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[Gradual from Santa Maria degli Angeli \(Folio 159\) -](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[WGA08682.jpg&source=iu&usg=DjaL970TgbZqL1LdrmsyovoeiuI%3D&sa=X&ei=YEYPU](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[Gradual from Santa Maria degli Angeli \(Folio 159\) -](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

[WGA08682.jpg&source=iu&usg=DjaL970TgbZqL1LdrmsyovoeiuI%3D&sa=X&ei=YEYPU](https://www.google.sk/search?q=Gradual+from+Santa+Maria+degli+Angeli&espv=210&es_sm=93&tbs=isch&imgil=p3REDKr9haDNJM%253A%253Bhttps%253A%252F%252Fencrypted-tbn0.gstatic.com%252Fimages%253Fq%253Dtbn%253AANd9GcS_kC8f6apPXZpthQkFZE4ektO1V0P8CXZebwSE6w3fWWF_8rqeA%253B950%253B962%253BOwu-VDs8d0HIIM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fcommons.wikimedia.org%25252Fwiki%25252FFile%2525253ASilvestro_de%27_Gherarducci_-)

D. S. dei Gherarducci: Panna Mária a Ježiš Kristus (iniciála z graduálu kláštora Santa Maria Degli Angeli, Taliansko, 1370)

Graecia Magna - *Velké Grécko*

Graef Gustav - (†1895); nemecký maliar predovšetkým portrétov a historických námetov;

https://en.wikipedia.org/wiki/Gustav_Graef

graf - schematické znázornenie vzťahov; pozri *katalóg aukčný*

Graf Urs - (†1528); švajčiarsky renesančný zlatník, maliar a grafik

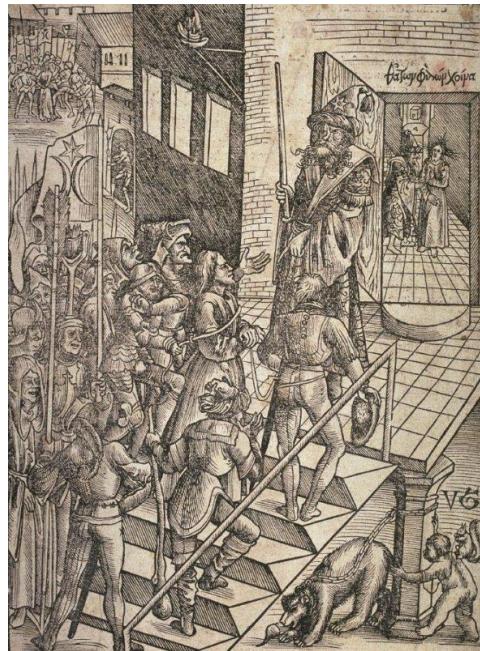
<http://art.famsf.org/urs-graf>

http://en.wikipedia.org/wiki/Urs_Graf

<http://art.famsf.org/urs-graf/passion-19633035034>

H. Lützelburger podľa návrhu U. Grafa: Dvaja žoldnieri a žena so smrťou na strome (memento mori, 1524)

U. Graf: Kristus pred Pilátom (drevoryt, 15.-16.st.)
U. Graf: Večera v Emauzoch (drevorez, 1520)

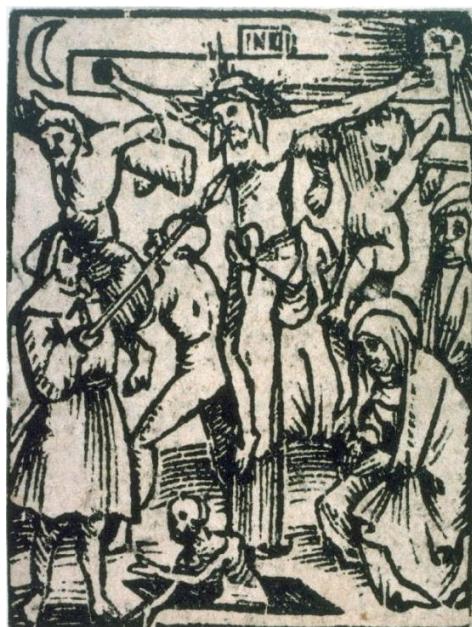

U. Graf: Útek do Egypta (kolorovaný drevorez, 1520)
U. Graf: Korunovanie tŕním (kolorovaný drevorez, 1520)

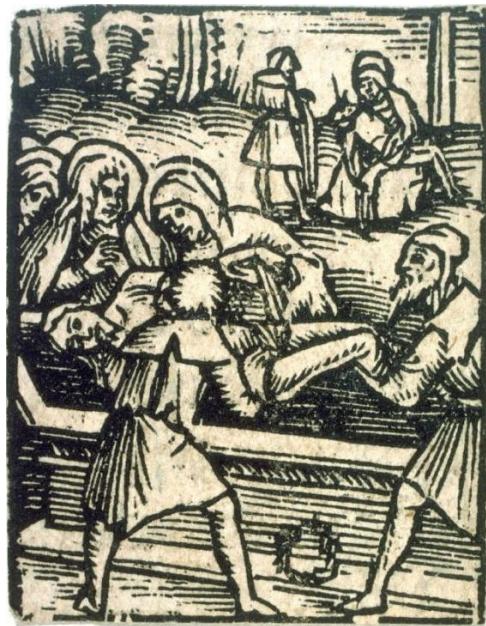
U. Graf: Ecce homo (drevorez, 1520)

U. Graf: Vyzliekanie Krista (drevorez, 1520)

U. Graf: Nesenie kríža (drevorez, 1520)

U. Graf: Ukrižovanie (drevorez, 1520)

U. Graf: Snímanie z kríža (drevorez, 1520)
U. Graf: Pohreb Krista (drevorez, 1520)

U. Graf: Nanebovstúpenie Krista (drevorez, 1520)
U. Graf: Sv. Ján (kolorovaný drevorez, 1520)

U. Graf: Nahá žena hrá na husle starému bláznovi z Bazileja (rytina, 1523)

U. Graf: Zmrzačený diabol (rytina)

grafém - grafický alebo písmový *znak*, základná jednotka písomného variantu jazyka

graffiti/grafiti - z gréc. *grafein* – „písat, ryt, kresli“; v užom význame výtvarný štýl revoltujúcej mládeže 80.rokov 20.st.; zrod v USA, *New York*, East Village na plochách podzemného *metra*; svojou podstatou *anonymný* prejav, ktorý v podmienkach USA nestrácal spojenie ani s etnickým a folklórnym zázemím (symboly mexických *Indiánov*); nadávuje na portorikánske ľudové umenie *tag*, rovnako ako s výtvarnými rysmi súčasných kreslených seriálov (pozri *comics*) alebo *reklamy*; výtvarný prejav sa vyznačuje plynulou líniou, vydutými, prepletenými, čudesne deformovanými tvarmi a bizarnými písmovými formami, krikľavou *farebnosťou*, znakovosťou aj *narrativnosťou*, antiestetizmom (pozri *estetika*) a gýčovitosťou; za jednu zo súčasných foriem graffiti sa považuje *bodypainting*; výtvarníci graffiti, v 90.rokoch v našich krajinách nazývaní tiež sprejeri; iba veľmi malá časť výtvarníkov prenikla z anonymity do oficiálneho výtvarného sveta; porovnaj *sgraffiti*; (Keit Haring, Jean-Michel Basquiat, Rhonda Zwilinger, Ronie Cutrone); jedným z najznámejších writerov v histórii graffiti je *TAKI 183*; z graffiti sa zrodil *streetart/ neograffiti / postgraffiti*; *Alexamenos graffiti, kalos (nápis)*

Viera Čakanyová: v 70.rokoch jeho aktérmi boli najmä mladší ľudia z nižších sociálnych vrstiev, potenciálni umelci, ktorí predvádzali „ignorantskému“ svetu svoje umelecké schopnosti s vynaložením minimálnych finančných prostriedkov; kontroverzné umenie rozdelilo verejnosť na dva tábory: jedni považovali graffiti za novú slobodnú formu umenia a druhí za vandalizmus, prejavy frustrovaných adolescentov a snažili sa prijať opatrenia proti sprejerom; graffiti dnes nie je výlučnou doménou detí ulice, stalo sa prejavom kvalifikovaných umelcov a infiltrovalo sa do viacerých sfér života: prvky v moderných *reklamných kampaniach*, na reklamných pútacích a *nástenných mal'bách*; súčasné graffiti nevyznáva žiadne pravidlá, iba individualitu tvorca, ktorý má svoj štýl, názor a výrazové prostriedky; pre graffiti najviac vyhovujú fasády verejných budov >

problém graffiti ostáva v provokatívnom ignorovaní okolia, najmä jeho vlastníckych práv; na Slovensku medzi sprejermi rozlišované tzv. štýly graffiti: new yorský, berlínsky, pražský; vytvorená vlastná terminológia:

crew - skupina, partia sprejerov
writer - ten, kto robí graffiti
toy - začiatočník
jam - pohodové stretnutie sprejerov
tagg - jednoduchý podpis writera; pozri *tag*
piece - kvalitnejšie dielo; stvárnenie mena writera, graffiti obraz
bombing - urobenie piecu alebo taggu
whole car - piece na celý vagón vrátane okien; celá pomalovaná električka alebo vagón
cap - dýza na spreji
fat cap - dýza na spreji, ktorá vytvára širokú stopu
out line - dýza na spreji, ktorá vytvára úzku stopu
faith - sláva vo svojich radoch
charakter - postava alebo tvár, väčšinou pri taggu
old school - stará škola; jasné písmo, uprednostňovanie čitateľnosti, jednoduché litery, ostré, dobre čitateľné tvary
new school - *písmo* prostriedkom pre prácu s tvarom > slovo často prečíta iba autor; v nápisе nejde o *obsah*, ale *formu* > deformácie, antitvary, disproporcie; pozri *anarchizmus*

Reflex v súvislosti s článkom „Matka vlast“: graffiti sú prastarým umeleckým výrazom; niekedy krásnym, ako sú nerozlúštiteľné *hieroglyfy* na egyptských pamiatkach, inokedy čitateľným svedectvom, napr. latinský nápis na skale pod hradom Trenčín; graffiti sovietskych obrancov Stalingradu na memoriáli *Mamajovej mohyly* sa prejavujú ako evidentné memoriálne umenie („čoho som sa zmocnil, musím označovať“); graffiti boli vždy znakom „ovládnutia teritória“; skrytým princípom je inštinktívna potreba vyjadriť hoci len dočasné vládu nad *priestorom*; analogicky sa tak správajú aj dnešné tlupy nevychovanej mládeže, pokrývajúce verejné priestory nezrozumiteľnými čarbanicami; umenie to rozhodne nie je...

ARTODAY: prvá výstava umenia graffiti sa konala v umeleckej štvrti Soho v septembri 1973; veľmi málo z týchto mladých umelcov sa dokázalo udržať v newyorskom umeleckom svete, výnimkou bol Jean-Michel-Basquiat, umelec haitsko - portorikánskeho pôvodu; grafiti čiastočne ovplyvnilo skupinu maliarov, ku ktorej patrili Keith Haring a Kenny Scharf

100+1: tvorca graffiti na muroch newyorskej štvrti East Side, Jean-Michel Basquiat, patril k hŕstke tých šťastlivcov, ktorých si všimla newyorská scéna, lačná noviniek; počas svojej strmej a päťročnej kariéry spolupracoval s *Andy Warholom (pop-art)*, Keithom Haringom a Robertom Mapplethornom; spoločne sa zúčastnili prehliadky nazvanej New York/New Wave (Nová vlna); svoje graffiti označoval skratkou SAMO (same old shit); všimli si ho traja obchodníci s obrazmi, mal svojho obchodného zástupcu, ktorým bola galérička Anina Nosei, ktorá mu zriadila vlastný ateliér; Basquiatova prvá výstava bola v jej galérii; v roku 1983 vytvorili s Warholom sériu obrazov, ale bez väčšej odozvy; napriek tomu majú 1985 spoločnú výstavu; drogy a smrť Warhola v roku 1987 ho ľahko zasiahli; sám zomiera 1988 na predávkovanie; Basquiat vytváral na plátnach a drevených doskách obrazy básne, kde sa objavovali skratkovité tváre pripomínajúce kult *vúdú*, vedľa slovných rébusov, preškrtaných sloganov a *symbolov*; jeho výtvarný jazyk obsahuje silnú dávku *primitivizmu*; napriek kladnej kritike, laická verejnosc' ich doposiaľ vníma ako pridrahé detské čarbanice

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Graffiti>

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Graffiti_and_unauthorised_signage

http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Graffiti_artists_by_nationality

[\(slovník názvov\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Glossary_of_graffiti)

<https://www.google.sk/search?q=%D7%99%D7%A4%D7%95&espv=2&biw=1844&bih=995&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ved=0CCoQsARqFQoTCJ6Xrt-WhcgCFYa0FAod2DAB8w&dpr=1#tbm=isch&tbs=rimg%3ACRo-pOYgzG4mIjiru0bYgEtPCG-TF918e27opovo8o3pZ09KjhDWVrnM8Zi1p42n7jkatoetLKot2OGBsKiVKyr9tioSCau7RtiAS08I>

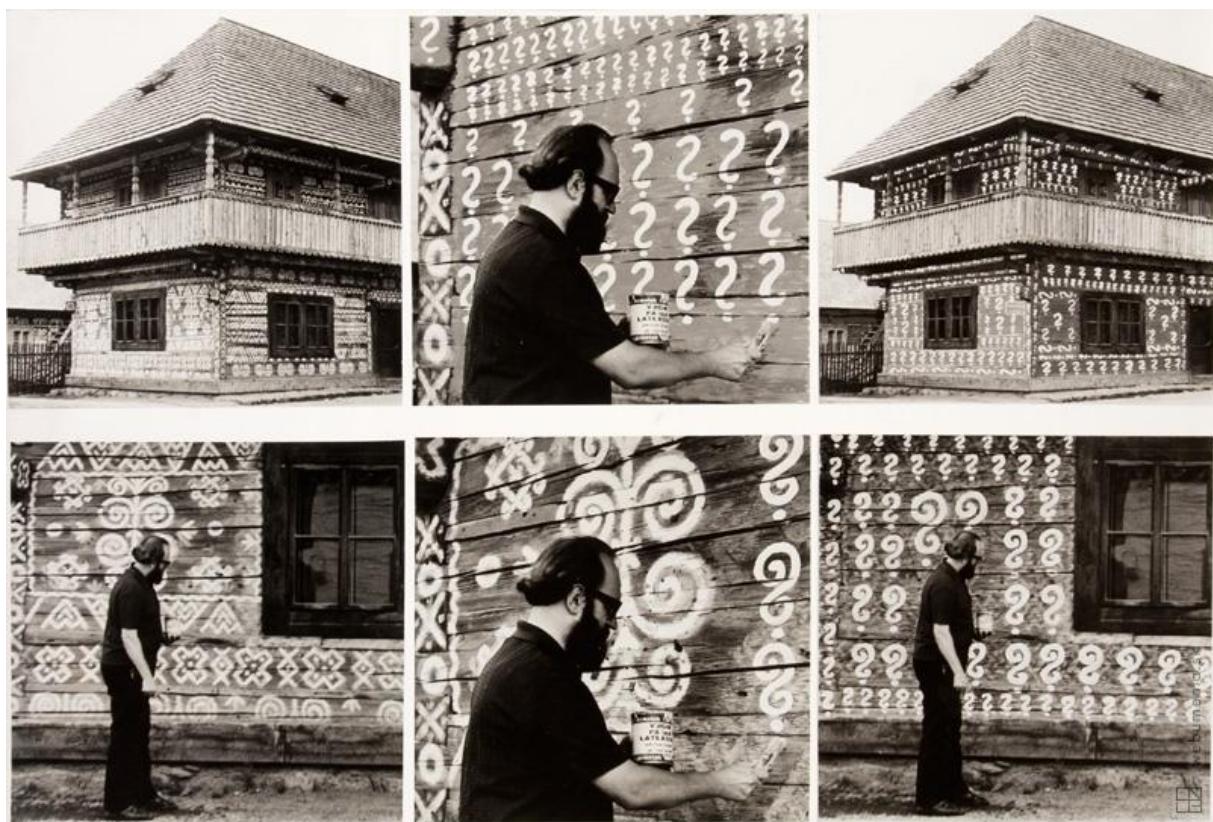
[ETy3GMn2xnsKKhIJb5MX0nx7bugRNZpMcLm3zB8qEgmmijyjelnTxEtxb4rO8yrEsSCUqOENZWuczxEV-wHBjaB9PdKhIJmLWnjafuORoRRfk7RsZM-tkqEgm2h60sqi3Y4RF-FKrSd9bEmioSCYGwqJUrKv22EQyJ_1zs9XhS1&q=%D7%99%D7%A4%D7%95](#)

Kráľovská hra mesta Ur (graffiti z kolosálnej sochy, 8.st.pr.Kr.)

Garffiti križiackych bojovníkov na muroch Chrámu Božieho hrobu z čias I.. krízovej výpravy r.1099

J. Koller: Univerzálny folkloristický obyčaj (U.F.O.) – Čičmany (graffiti, 1978)

graffito blasfemo - angl. – „rúhačské graffiti“; pozri *Alexamenos graffiti*
*grafici -

<http://en.wikipedia.org/wiki/Category:Printmakers>
<http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Graveur>

*grafici americkí - *americkí grafici*
*grafici flámski - *flámski grafici*
*grafici francúzski - *francúzski grafici*
*grafici holandskí - *holandskí grafici*
*grafici japonskí - *japonskí grafici*
*grafici litovskí - *litovskí grafici*
*grafici madarskí - *madarskí grafici*
*grafici mexickí - *mexickí grafici*
*grafici nemeckí - *nemeckí grafici*
*grafici podľa krajiny -

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Printmakers_by_country
<http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Graveur>
http://sk.wikipedia.org/wiki/Kateg%C3%B3ria:Grafici_pod%C4%BEa_%C5%A1t%C3%A1tu

*grafici podľa národnosti -

http://nl.wikipedia.org/wiki/Categorie:Graficus_naar_nationaliteit

*grafici rakúski - *rakúski grafici*
*grafici slovenskí - *slovenskí grafici*
*grafici škótsky - *škótsky grafici*
*grafici švajčiarski - *švajčiarski grafici*
*grafici talianski - *talianski grafici*
*grafici 18.st. - pozri A. L. Wirsing, J. F. Binder

grafická značka - jeden z údajov, ktorým je opatrený *grafický list*, informujúci napr. o mene rytca (pozri *inc.*); sú aj ochranou autora proti nakladateľovi a tlačiarovi, ktorý prekračuje výšku nákladu (pozri *tlač autorská*); porovnaj *nakladateľská značka*; pozri falfzikát

Baleka: druh autorského označenia *grafického listu*, pri ktorom list nie je podpisovaný, ale vybavený kreslenou alebo tlačenou drobnou obraznou *značkou s monogramom alebo iniciálami*, vkomponovanými napr. do lipového listu, obdlžníka, nepravidelnej plochy, v ktorej sú písmaná dekoratívne previazané; značka potvrdzuje *autorstvo* a chráni uzavretý počet *nákladu* (pozri *nakladateľská značka*); nie je však spoľahlivým určením, že ide o vlastnú *autorskú tlač*

grafické farby - farby tlačiarenské

grafické nástroje - v *grafike umeleckej* nástroje technicky podmienené výtvarným zámerom, *grafickou technikou* a *grafickým materiálom*; okrem *ryteckých nástrojov* sem patrí aj *tampón, hladidlo, stierka* (pozri *roztieradlo - poupeés*), škrabka, štetec, *nôž, skalpel, kostený hrot, punc/razidlo, ruleta, moleta, skoblina, matoár*

grafické užívateľské rozhranie - pozri *počítačové umenie*

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Grafick%C3%A9_u%C5%BEivatelsk%C3%A9_rozhranie%C3%AD

grafické prípisy - *prípisy* od 80.rokov 19.st. pridávané k autorskému podpisu, zaručujúce pravost', vyjadrujúce stav *grafického listu*, povolenie k tlači ap.; sú aj ochranou autora proti nakladateľovi a tlačiarovi, ktorý prekračuje výšku nákladu (pozri *tlač autorská*)

Baleka: pripísané alebo ryté údaje o autorstve *grafického listu*, o jeho vytlačení *autorom* alebo vydavateľom; udávajú výšku nákladu (pozri *tlač autorská*), poradie listu z tohto nákladu (pozri *číslovanie grafického listu*), udávajú jednotlivé stavy (tiež pozri *odtlačok skúšobný, prednostná tlač, novotlač/ reprint, h.c., autorská tlač, nátlachok ilustračný*), niekedy aj techniku *grafického listu* (pozri *grafické techniky*), vysvetľujú (napr. v prípade *medirytíň*) del'bu práce medzi rytcom (pozri *incisit, incidit/ incidit, scripsit atď.*), tlačiarom (pozri *tlačiareň/ printer*) a vydavateľom (pozri *direxid*); prípiskom môže byť venovanie, adresa; pozri *impressit, incidit, inc., inv., incisit, invenit, delineavit, lith., pinx./pins., after lettering/après la lettre/avec la lettre; épreuve d'artiste/É.A, épreuve d'essai, état; avant la lettre/ avant tout lettre/ before lettering, A.P.D.R/Avec Privilége du Roi, copyright/ cum privilegio; ex/ exc/ excudebat/ excudit/ ex formis/ ex typis, h.c., sculpsit; ex libris, Deposé á la Direction, direxit/ dir; číslovanie grafického listu; tlač, štočok*

grafické symboly - *symboly písmové, symboly geometrické*

grafické techniky - medzinárodné symboly používané najmä v zberateľskej obci literatúre:

symbol	technika
C1	rytina
C3	lept
C4	suchá ihla
C5	akvatinta
C6	mäkký kryt
C7	mezzotinta
X1	drevorez
X2	drevoryt
X3	linoryt
L	litografie
S	siet'otlač

grafické techniky tlače z hĺbky - pozri *tlač z hĺbky*

grafické techniky tlače z plochy - pozri *tlač z plochy*

grafické techniky tlače z výšky - pozri *tlač z výšky*

grafický - 1.písaný, písomný; pozri *graphium*

2.vyjadrený obrázkom, *grafom, tlačou*

3.zdôrazňujúci obrysové a lineárne rysy; v tomto širokom poňatí môžeme hovoriť aj o grafickom charaktere sôch; pozri *plošnosť* (Baleka); *línia, obrys*

grafický dizajn -

http://cs.wikipedia.org/wiki/Grafick%C3%BD_design
<http://fr.wikipedia.org/wiki/Graphisme>

grafický kabinet - stála, odborne usporiadaná a vedená zbierka, grafiky v galériach, múzeách a zámkoch; dnes aj malou výstavnou sieňou; pozri *kabinet*

grafický lis - malý grafický lis: *satinýrka*; pozri *lis*

grafický list - dielo rozmninožované ručným remeselníckym postupom (*tlačou alebo inou grafickou reprodukčnou technikou*; pozri *odtlačok*) z originálnej predlohy (*matrixa*) vo vopred stanovenom počte exemplárov, signované *podpisom*, *signatúrou* alebo *grafickou značkou*, *grafickými prípiskami*; grafické listy bývajú jedno aj viacfarebné, nefarebné (*slepotač*, perforovaná tlač); s výnimkou *monotlače*, priradovanej ku grafike iba na princípe *odtlačku*, pri ktorom vzniká jeden *unikát*, je *originálom* každý grafický list nákladu uzavretého *umelcom* (otázka grafického listu ako pôvodného *diela* pozri *originál: grafický list*); *náklad* grafických listov označený zlomkom, v ktorom čitateľ vyjadruje poradie listu a menovateľ výšku nákladu (nižšie číslo u *grafických techník* z hľbky zárukou vyšej kvality (najmä *suchá ihla*, *akvatinta*, *mezzotinta*); opatrenie grafického listu podpisom, zlomkom o poradí, príp. označením stavu, autorským overením pravosti a kvality ap. sa stalo pravidlom až od 80.rokov 19.st. (grafické listy presahujúce nimi stanovený náklad grafici nepodpisujú); *stočok* zvyčajne zrušený grafikom rozlomením (*drevoryt*, *drevorez*, *linoryt*), rozrtým lícenej strany (*rytina*, *lept*, *litografia*) a odtlačok takto znehodnotenej dosky je dôkazom uzavretosti nákladu a zárukou, že nebude rozšírený o *novotlač* (obmedzený náklad podmieňuje vzácnosť a hodnotu grafického listu; pozri *h.c.*); hodnota grafického listu: použitá technika, prechody svetla do tieňa, jasnosť bielych plôch a phnosť čiernych a farebných plôch, ostrosť tlače, presnosť *sútlače*, *transparentnosť* farieb; umelecká a *zberateľská* hodnota, vzácnosť tlače daná *motívom*, technikou, nákladom, nízkym číslom listu, súčasným stavom (pleseň, preloženie papiera apod.)

- súvislosti s heslom *kresba*: v užšom význame kresba označuje iba kresový unikát, v širšom význame aj grafický list

www: grafické listy posudzujeme z niekoľkých hľadišť; umelecká hodnota sa nemusí kryť s hodnotou *zberateľskou* či kommerčnou (pozri *umelecký obchod*), dokumentárna hodnota môže prevažovať nad estetickou; veľmi často sa stáva, že býva uprednostňované nie dielo ale známe meno autora; často býva meradlom i osobný vokus, záľuba či preferencia jednotlivých zberateľov; zberateľstvo grafiky patrí k rozšíreným aktivitám; popri inštitúciách, ktoré budujú zbierky ako súčasť múzejných fondov alebo samostatné kolekcie (prípad viedenského *Albertina*), existujú súkromní zberatelia, ktorí zbierajú určité obdobie, autora, žáner, techniku apod.

pozri *grafonym*, *impressit*, *inc.*, *inv.*, *incisit*, *invenit*, *delineavit*, *lith.*, *pinx./pins.*, *maritima*; *after lettering/après la lettre/avec la lettre*; *épreuve d'artiste/É.A.*, *épreuve d'essai*, *état*; *avant la lettre/ avant tout lettre/before lettering*, *A.P.D.R/Avec Privilége du Roi*, *copyright/cum privilegio*, *h.c.*; *ex/exc/excludebat/excludit*, *ex libris*; číslovanie grafického listu, *Deposé à la Direction*; anglická farebná tlač; *faksimilový drevorez* a *drevoryt*; kolorovaný *grafický list*; *album*; *herbár*; novoročenka; *Hollareum*; *mastek pravý*; číslovanie grafického listu, *prednostná tlač*, *multioriginál*; *originál: grafický list*; *cenzúrny edikt*; *obrazová plocha*; *Albertina*; *odplasty*; *rámovanie grafiky*; *zrušenie grafického stočku*

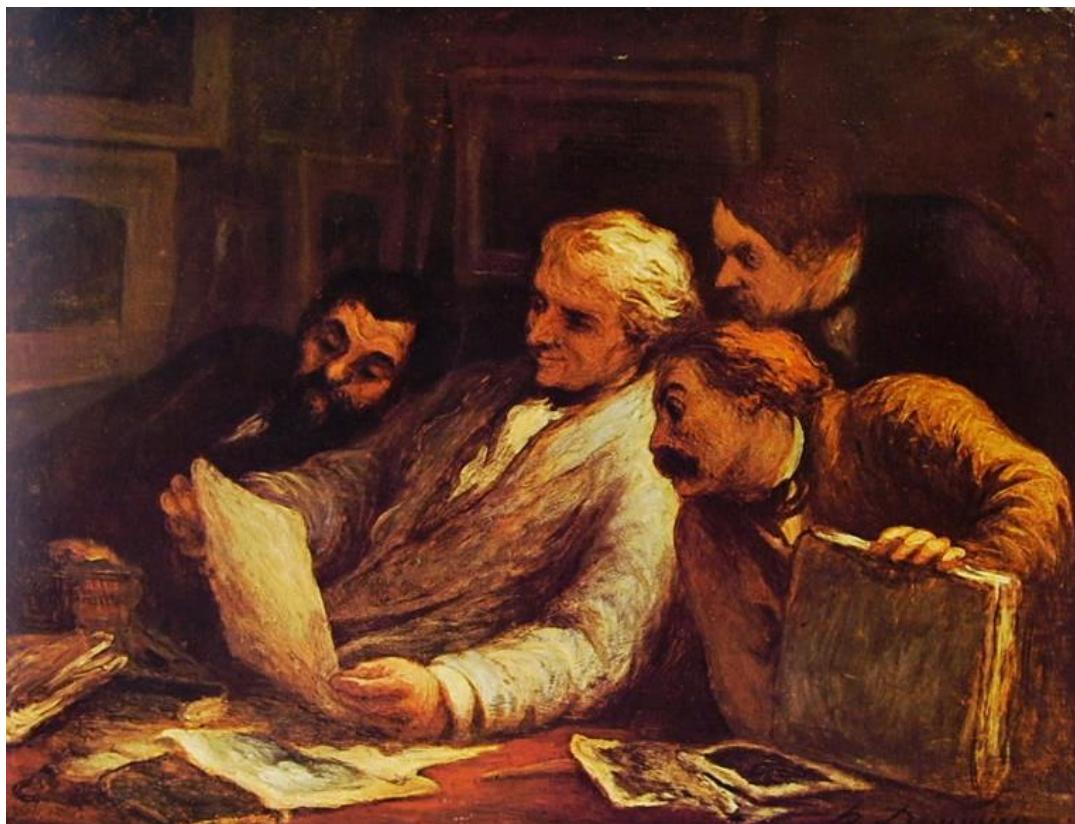
<http://www.galori.eu/news/tema-grafika1/>
http://www.gymno.edu.sk/vv/graficke_techniky.pdf

https://www.google.sk/search?q=mezzotinta+postup&espv=2&biw=1858&bih=995&tbo=isch&i_mg il=S94DuZtUOEYXqdM%253A%253BGO20bmluq8ZvKM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.grapheion.cz%25252Fikg%25252Fgrafika2002%25252Fgr2002.htm&source=iu&pf=m&fir=S94DuZtUOEYXqdM%253A%25252CGO20bmluq8ZvKM%25252C_&usg=_hpnWLQZ_5VsWxs4JPQUWVcXWOiQ%3D&ved=0CDOQYjc&ei=1BaJVbqgCMzqUsukhOAP#tbo=isch&tbs=rimg%3ACaNIWYeK6k4GIjjVCh225IVDuC91_1KCjzaPs5oxAC-w04-jjvgsmgndOgtbHcZCC1khs80j0EYWFScUYRFBfIA5ZSoSCdUKHbbmVUO4EXh68BD4bWZ_1KhIJL2X8oKPNo-wRdCypHXiVUWUqEgnmjEAL7DTj6BFbshqfp5aAJCoSCeO-CyaCd06CEbysO-

[3j0eTFKhIJ1sdxkILWSGwR1AE3DUQGFCoqEgnzSPQRhYUOxxFbshqfp5aAJCoSCRRhEUF-IDIIIESdU6uZTOn-J&q=mezzotinta%20postup](#)

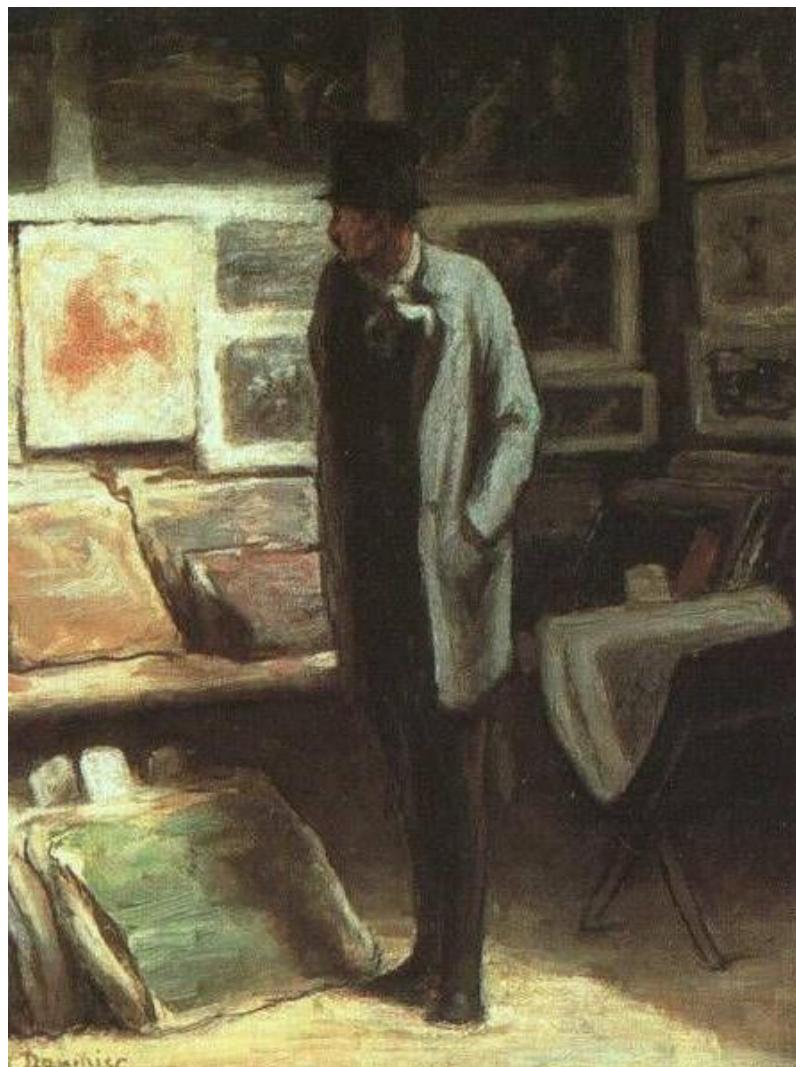
H. Daumier: Amatérské výtlačky (19.st.)

H. Daumier: Štyri milovníci výtlačkov (1860-1863)

H. Daumier: Muž listuje v zložke výtlačkov (1860)

H. Daumier: Zberateľ výtlačkov (1857-1863)

H. Daumier: Zberatelia výtláčkov (19.st.)

grafický list kolorovaný - kolorovanie grafických listov

grafický materiál - 1. hmota tlačovej formy, t.j. štočku, sita alebo šablóny, z ktorej je dielo rozmnožované; podľa tejto hmoty často otvorený názov: *oceloryt, drevorez, mediryt, papierorez, litografia, kameňorytina, sietotlač, gumotlač, tlač zo skla, tlač z koláže a ď.*; grafický materiál 2: *krieda mastná, rudka, tuš litografická atď.*

grafický papier - pozri *bezdrevný papier*

grafický znak - pozri *písmeno, nota, číslica, značka, logo*

grafika - z gréc. *grafein* – „písat, ryt, kresliť“; 1. umenie písania a kreslenia, umelecký prejav narábajúci čiarou, tónovanou plochou aj farbami

2. obecné označenie všetkých diel a výrobkov vzniknutých tlačiarenskými postupmi ručnými (*voľná grafika*) aj priemyselnými (*reprodukčná grafika*); súhrn umeleckých tlačiarenských techník; grafika založená na princípe *matrica* - farba - *odtlačok*; postup známy už v staroveku (*pečatné valčeky a razidlá, zlatníctvo, tlač z textilu*); na počiatku grafika aj *kresba* (t.j. bod č.1-2) spájané princípom línie, čiary; od poč.20.st. grafika vydelená z kresby ako samostatný odbor so svojimi špecifickými vlastnosťami a významom, vo vnútri delená na *grafiku umeleckú/volnú* a *reprodukčnú*; delenie grafiky podľa tlačiarenský technik pozri *grafická technika tlače z hlbky, výšky, plochy*; do takmer všetkých grafických techník preniká farebnosť, ktorá rozšírila definíciu grafiky ako čierno-bieleho umenia (pozri *farebná tlač*); základnými výtvarnými prvkami grafiky je *línia, plocha a kontrast bielej a čiernej*; s líniou súvisí základný kontrast *bielej a čiernej*, svetla a tieňa, ktorých filozofické a morálne významy v 14.st. ovplyvnili vznik, podstatu a spoločenskú funkciu grafiky (pozri *svetlo*); jednotlivé grafické techniky dávajú odlišný umelecký zážitok a ten určuje ich spoločenskú funkciu: drevorez, drevoryt, linoryt majú expresívny charakter a ten im dáva povahu spoločenskú, mediryt, oceloryt, suchá ihla majú intímny charakter a poskytujú komorný zážitok; grafika, *grafický list* mal aj ďalšiu funkciu: bol *kópiou* obrazu, jeho náhradou; vlastnou sférou umeleckej grafiky bol voľný list, leták, knižná *ilustrácia, plagát, karikatúra* atď.; grafika je schopná technicky pohotového vyjadrenia idey, je mobilná, dá sa ľahko uchovávať, nenáročná na ochranu a formu prezentácie > vo všetkých dobách prvoradý agitačný prostriedok (Dürer, Rembrandt, Goya, Daumier, nemecký *expresionizmus*, grafika z 30.rokov: Picasso, Miró, Filla, Čapek, Gründing); grafické listy predmetom *zberateľstva*; pozri *ateliér 17; herbár*

3.umelecké dielo vzniknuté reprodukčnou technikou

www: označenie autorstva (*signovanie* jednotlivých odtlačkov) sa v grafike neobjavuje od samého začiatku ale až v pol. 15.st. a to najprv formou *monogramu*, ktorý bol podobne ako kresba vyrytý a zvyčajne bol jej súčasťou; až na konci 18.st. sa začína objavovať autorov *podpis* a to v pravej spodnej časti, pod odtlačeným *námetom*; postupne sa k nemu začalo pripájať dátum vzniku a na ľavej strane číselný údaj vo forme zlomku, označujúci poradové číslo a celkový počet výtlačkov; takéto označenie sa do dnešných čias robí ceruzou a to tesne pod spodný okraj grafiky; grafiky bez *signatúry* sú hodnotené menej; podpis spolu s ďalšími spomenutými atribútmi je v grafike dôležitý, lebo podpis a označenie čísla výtlačkov robí z grafiky plnohodnotné umelecké dielo; veľký význam má v tomto prípade i celkový počet výtlačkov a to najmä u tých techník, u ktorých sa s počtom tlače začína meniť kvalita, napr. u *suechih ihly*

pozri *grafické techniky*, *grafický list*, *matrica*, *odtlačok*, *anopistografický odtlačok*, *bloková kniha/čes. špalíček*, *tampón*, *satinýrka*, *épreuve*, *inc.*, *incizúra*, *inv.*, *iris*, *tampón*, *remark*, *tlač skúšobná/otlačok skúšobný*, *tlač autorská/ artist's proof*, *contré-épreuve*; *novotlač/ dotlač/ reprint*; *ars multiplicata*; *cliché verre/ priesvit/ rytina na skle*; *fotografika*; *kolorovanie*; *krvácanie farby*; *rámovanie grafiky*; *bezdrobný papier*

<http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Gravure>
[http://es.wikipedia.org/wiki/Illustraci%C3%B3n_\(dise%C3%ADo_gr%C3%A1fico\)](http://es.wikipedia.org/wiki/Illustraci%C3%B3n_(dise%C3%ADo_gr%C3%A1fico))
http://www.gymno.edu.sk/vv/graficke_techniky.pdf
<http://referaty.atlas.sk/vseobecne-humanitne/kultura-a-umenie/22085/grafika>
<http://www.galori.eu/news/tema-grafika1/>
[http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic-/
/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=7
http://webumenia.sk/web/guest/search/-
/results?orderBy=AUTHOR&page=2&items=28&query=te:rytina&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data
http://fr.wikipedia.org/wiki/Cat%C3%A9gorie:Gravure_d%27Albrecht_D%C3%BCrer](http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic-/)

J. Granthomme (?): - (17.st.)

grafika dekoratívna - dekoratívna grafika

grafika Dürerova - Dürerova grafika

grafika knižná - typický druh grafiky užitej zameraná na *ilustráciu*, knižný prebal, *typografiu knihy*, *typografiu obálky* a *vázby* ap.; pozri „*krásna kniha*“; *litografia farebná*; *layout*, *reliéfna tlač*

grafika obalová - typ grafiky *priemyselnej*, špecializovanej na obaloviny bežných výrobkov; pozri *op-art*

grafika perforovaná - Baleka: v *grafike umeleckej* technika odvodená zo *slepotlače*; zobrazenie je tlakom

prenášané zo *štôčku*, ktorý je opracovaný *razidlami*, rezaním, prepaľovaním, vŕtaním, trhaním,

prerážaním (aj vystreľovanými nábojmi) ap.; vysoký reliéf štočku a tlak perforuje odtlačok na papier, kartón, kožu a i. *materiál*, ktorý môže byť aj mnohofarebný; porovnaj termín *pikáž*

grafika počítačová - počítačová grafika

grafika politická - pozri *proletárske umenie české* (Baleka); *boží mlyn*

grafika priemyselná - *grafika reprodukčná*, rozmnožovaná priemyselným spôsobom, určená širokej spotrebiteľskej verejnosti (v tomto význame aj súčasť *grafiky užitej*), napr. zhотовovanie obalovín > v tom význame aj termín *grafika obalová*; pozri *reprodukcia farebná, duplex, autotypia, autotyp, nátlac/obtah/kefový obtah*

grafika propagačná - *grafika užitá* určená na reklamu a propagáciu; dnes má zvyčajne formu *grafiky reprodukčnej a priemyselnej*; pozri *fotomontáž, plagát*

grafika rastrová - rastrová grafika

grafika reprodukčná - je grafikou podľa cudzie predlohy; v staršej literatúre je možné zaznamenať názor, že táto skupina grafiky je menej hodnotná a v princípe nie je hodná pozornosti; tento názor už nie je zastávaný a nezodpovedá obrovskému významu, ktorý mala reprodukčná grafika v časoch pred vynájdením *fotografie* pre vývoj umenia; najlepší maliari si vždy vážili oných „remeselníkov“, ktorým zverovali svoje diela na rozšírenie v grafickom prepise

-vo význame grafiky rozmnožovanej priemyselným spôsobom; počiatky grafiky reprodukčnej v kovovom štočku na princípe *drevorezu bielej línie* z 15. storočia; v súčasnosti pojem pôvodnosti a duchovného vlastníctva diela v obmedzovaný iba na návrh; priebeh realizácie priemyselnou produkciou je mimo podstatný zásah umelca, ale vďaka širokému pôsobeniu má podstatný podiel na výtvarnosti súčasného životného štýlu; pozri *grafika technická, grafické techniky tlače z výšky, hlbky, plochy; autotypia, duplex, produkcia farebná, plagát-bianco, A-formát, faksimilový drevorez a drevoryt, grisaille, novoročenka, poštová známka, produkcia, pinx.*

-spájanie týchto dvoch definícií vyjadruje tendenciu chápať *grafiku užití* ako grafický odbor založený na rozmnožovaní priemyselným reprodukčným spôsobom, hoci tvorí aj prirodzenú súčasť *grafiky umeleckej* (*exlibris*, stredoveké *grafické listy*, ktoré plnili svoju úlohu propagačnú, agitačnú ap.)

http://www.gymno.edu.sk/vv/graficke_techniky.pdf

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Grafika>

grafika technická - *grafika reprodukčná* sústredená na technicky dokonalé tlačové reprodukovanie najrôznejších, aj neumeleckých predlôh; grafikov zásah v priebehu tlače je vylúčený alebo špecificky zameraný na technické problémy dokonalého prepisu predlohy do *produkcie*; porovnaj *grafika počítačová*

grafika umelecká - umelecká grafika

grafika užitá - ide o grafiku k praktickým účely; patria sem novoročenky, *ex libris*, pozvánky, svadobné oznámenia, ale aj plagáty, knižné obaly a pod.; keďže všetky tieto odbory existujú nielen ako pôvodná grafika, je tu potrebné rozlišovať medzi dielmi, ktorá vznikla grafickými technikami, a obyčajnými výtláčkami z tlačiarne

-obor *užitého umenia* (pozri *grafika umelecká*), ktorý výtvarene zušľachtuje zobrazenie aj *písmo*, nech je rozmnožované *tlačou* alebo zostáva unikátom; grafika užitá zahrnuje *knihotlač, typografiu, ilustráciu, exlibris, známky, štátovky a bankovky, tlačiarenské, obchodné a iné značky, výstavné katalógy, televíznu grafiku, obalovú grafiku, dekor interiérov*; originalitu obmedzuje zvyčajne na návrh (*originál* v tlačovej užitej grafike iba predloha, ďalšie odtlačky na rozdiel od umeleckej grafiky iba reprodukciami), rozmnožovaný priemyselným spôsobom; vychádza z podnetov praktického života a jeho potrieb, ktoré zlučuje s estetickými a umeleckými požiadavkami:

hládisko zdravotné > obalová grafika

hládisko propagačné > *plagát* politický, cestovný

hládisko informačné > oznámenie, televízna grafika, *exlibris, novoročenka*

hládisko výchovné > alfabetizačné letáky atď.

hládisko technické > *grafika technická*

podľa odborov sa člení na ďalšie skupiny: napr. *grafika knižná: ilustrácia, typografia knihy, typografia obálky a väzby* ap.; užitá grafika známa už v *antike* (vývesné štíty, politické a obchodné texty); v stredoveku najväčší podiel v *knižnom maliarstve a grafických listoch* - politických

letákok; obor užitej grafiky rozvinutý naplno v 19.st. a jednotlivé odbory užitej grafiky sa osamostatnili, vyhranili sa aj výtvarné zásady, ktoré sa stali základom hnutia *Arts and Crafts Movement, Bauhaus*); význam užitej grafiky sa odrazil v zakladaní stredných a vysokých umeleckých škôl; termín užitá grafika dnes nevzťahovaný iba na kníhtlač a grafiku ale aj k iným technikám, *fotografií*, pokiaľ má funkciu užitej grafiky; pozri *grafika technická, grafické techniky tlače z výšky, hlbky, plochy; autotypia, duplex, reprodukcia farebná; plagát-bianco, A-formát; faksimilový drevorez a drevoryt; layout; reliéfna tlač; grafika xeroxová*

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Grafika>

grafika vektorová - vektorová grafika

grafika voľná - vol'ná grafika

grafika xeroxová - xeroxová grafika

grafit - modifikácia uhlíka; *tuha* o tvrdosti 1, hustote 2,2

Taliansky maliar zo 17. storočia: Zasnúbenie Márie s Jozefom (tuha, 17.st.)

grafiti - graffiti

grafonym - druh *pseudonymu*, kde namiesto *podpisu* autora je použitá grafická alebo písmová *značka*; pozri *signatúra*

Graie - v gréckej mytológii tri škripne sa stareny, dcéry bohyne *Keto* a *Forkysa*: *Pefredo*, *Enyo*, *Deino*; mali jedno spoločné oko a jeden zub o ktoré sa hádali; ich súrodencami boli *Gorgony*, škaredá *nymfa*

Toósa a had Ládon; Graie ukázali cestu Perseovi ku Gorgonám, keď chcel zabiť jednu z nich, Medúzu

grajciar - drobná strieborná *minca* pomenovaná podľa kríža na strieborných *grošoch* z konca 13.storočia; rozšírená v 14.storočí v Nemecku, na Slovensku od 1657; čes. *krejcar*

grál - svätý grál

grál Antiochijský - Antiochský pohár

grál Glastonburský - Glastonburský grál

grál janovský - Sacro catino je ďalší z grálov a je uchovávaný v katedrále v Janove; jeho vznik sa datuje medzi 1.st.pr.Kr. až 1.st.po Kr.; ide o smaragdovozelenú misu, ktorú v 12.storočí priniesli *križiaci*; legenda vraví, že z nej počas poslednej večere jedli *barančeka* počas sviatku *paschy* (aramejsky pascha/pasha, hebrejsky pesah); analýza v 50.rokoch 20.st. určila, že ide o *benátske sklo* zo 16.st.

http://it.wikipedia.org/wiki/Sacro_Catino

Grál nanteoský - Nanteoský grál

Grál Valencijský - Valencijský grál

grál z Rossley - predpokladaný grál, ktorý by sa mal nachádzať v kaplnke v škótskom Rossley; mal ho priniesť rád *templárov*, ktorí ho objavil spolu s množstvom pokladov v blízkosti *Šalamúnovho chrámu*; podľa *legiend* križiaci našli vo Svätej zemi poklady a medzi nimi bola *archa zmluvy* a svätý grál; počas prenasledovania utiekli templári z Francúzska do Škótska; roku 1998 sa našiel v Orkny (?) zvitok z 15.st. s mapou, kde je vyznačený *chrám Šalamúna* aj Rosslynská kaplnka; na mape kaplnky sú vyznačené dve krypty, pod oltárom a pod hlavnou loďou a s vyobrazením *archy zmluvy* a grálu; zvitok o veľkosti 549x182cm; pri podrobnejšom archeologickom výskume sa našli tri rakvy a malá drevená miska, z ktorej pili robotníci; teraz sa nachádza v Rossley; k rosslynskej kaplnke sa viažu rôzne *legendy* o pokladoch z Nového sveta, o vraždách, čo sa tu stali apod.; zatial' neboli dokončený archeologický výskum krypty pod oltárom

Gralburg/Gralsburg - Huf v súvislosti s heslom *Artuš*: *hrad*, na ktorom sa mal *rytierom okrúhleho stola* zjavíť na *Turice*, v nádväznosti na *Zjavenie sv. Ducha*, pred očami rytierov grál obklopený slnečnými lúčmi; v stredoveku sa verilo, že grál opatrujú práve *katari* a ich takmer nedobytná *bašta* Montségur sa dodnes považuje za „*Gralsburg*“ stredovekého spisovateľa Wolframa von Eschenbacha; počas *križiackej výpravy* roku 1208, ktorú proti katarom poslal pápež Inocent III., odmietli sa katari vziať, hoci podmienky prímeria boli nad očakávanie mierne a výhodné; katari nechali si dvojtýždenný čas na rozmyslenie a nakoniec sa 205 katarov aj tak nevzdalo, hoci vedeli, že to znamená istú smrť; príčiny tohto záhadného správania obidvoch strán konfliktu sa vidia v tom, že sa pápež potreboval za každú cenu dostať do hradu aj za cenu voľného odchodu kacírov a oni potrebovali dostatočný čas prepašovať z hradu čosi von; mnohí veria, že tak dôležitý mohol byť iba sv. *grál*; podľa dnešných bádateľov sa Gralburg môže byť hrad Dinas Bran Castle v severnom Welse

gramatica - lat.; *gramatika*

Gramatica Antiveduto - (†1626); taliansky maliar pred barokového obdobia; ako študent Perugia si vyslúžil prezývku „veľký Capocciano“, pretože sa špecializoval na maľby hláv slávnych mužov; mal v tom veľký úspech do tej miery, že každý rímsky šľachtic si želal mať od neho svoj portrét; v roku 1591 sa stal nezávislým umelcom ; v roku 1592 mal na krátky čas vo svojej dielni *Michelangela Merisi da Caravaggio*; pozri *taliani maliari 17.st.*, *taliani umelci rímskej školy umelci*, *taliani umelci súvisiaci so Sienou*

https://it.wikipedia.org/wiki/Antiveduto_Gramatica

<https://www.google.sk/search?q=Gramatica+Antiveduto&espv=2&biw=1858&bih=995&tbo=isc&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=PBSLVdDzBcOAU5aJgIAL&ved=0CloBEIke>

A. Gramatica: Dávid sa triumfálne vracia s hlavou Goliáša (17.st.)

A. Gramatica: Sv. Cecília s dvomi anjelmi (1620-1625)

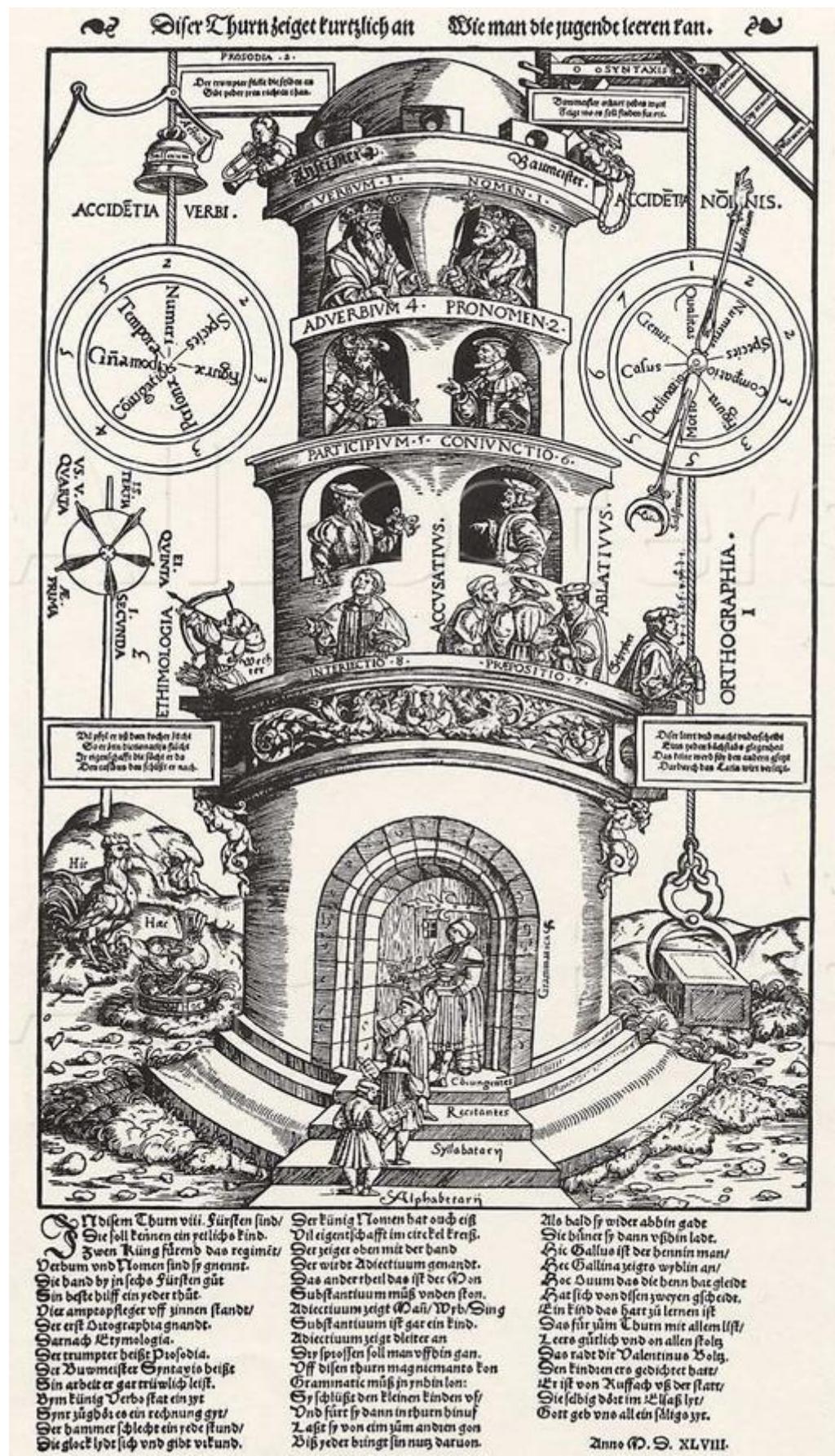

A. Gramatica: Judita s hlavou Holofernesa (17.st.)

gramatika - v stredovekom vzdelávaní jedna zo *siedmich slobodných umení*; spolu s dialektikou, rétorikou tvorili *trivium*; *kvadrivium* tvorila v tomto systéme geometria, aritmetika, hudba, astronómia; od karolínskych čias sedem slobodných umení zobrazovaných ako sedem ženských postáv s atribútmami

Gentile da Fabriano: Gramatika (freska z cyklu Artes liberales, palazzo Trinci, Foligno, 14.-15.st.)

H. Vogtherr st.: Veža gramatiky (16.s.)

gramma - gréc. – „nápis“; pozri *chronogram*

gramofón - pozri *hudba*

F. Defregger: Skupina s gramofónom (19.st.)

tzv. **grán** - zvláštna jednotka na určovanie hodnoty *perál*; jeden grán = 1/4 karátu, čiže presne 1/20 gramu

Granada - symbol mesta granátové jablko; pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania*; Španielsko; Ján z Boha

http://en.wikipedia.org/wiki/Fall_of_Granada

granát - názov pochádza z lat. *granatum malum* – „granátové jablko“

-kremičitany s oxidačným číslom 2-3; podľa chemického zloženia sfarbené: červená, fialkovastá, oranžová, hnedá, zelená, žltastá, čierna; pozri *drahokamy a polodrahokamy*

Täubl: chemickým zložením podvojný kremičitan rôzneho zloženia; kryštalizuje v kubickej sústave; tvrdosť 6,5-7,5, hustota 3,5-4,5; farba podľa odrôd sklený lesk, jednolomový, neštiepený; odrody: *pyrop/český granát, pyrop/kapský rubín, almandin/indický granát, almandin/tyrolský granát, hesonit, démantoid*; tzv. obecné granáty: *grosuár, melanit, uvarovit, kolofonit*; pozri Täublerom neuvádzané: *andralit, calderit, spessartin, grosuár*

www: najvzácnejšie sú pyropy s efektom zmeny farby ako alexandritu, na dennom a umelom osvetlení; veľmi drahé sú smaragdovo zelené tsavorite z Tanzánie, démantitoity z Ruska, lacnejšie sú oranžové spessartiny, vyhľádzaný je odolit, rhodolith granát; pyralsmandin je zmes pyropu a amaldinu, nádhernej malinovej farby; Indovia a Rumunsko už v staroveku používali hojne grosulár, oranžový a medový hesonit, lebo verili, že odvracia zlo (pozri *apotropajný*), ďalej používali kameň gomedha, gomeda; almandin fialovej a pyropiskrivo červenej farby sú klasické kamene; pyropy sa nachádzajú v Česku najmä v Českom stredohorí, menšie nálezisko v Podkrkonoší pri Novej Pake, nekvalitné nálezisko tiež v okolí Kolína nad Labem; významné svetové náleziská sú v Juhoafrickej republike, Tanzánii, Arizóne, na Sibíri v Jakutsku; amaldin sa tăží v Indii, na Srí Lance, v Tanzánii, démantoid v Rusku, tsavorit, spessartin v Mozambiku, hesonit na Srí Lance a v Afrike farbomenné granáty na Madagaskare, rodolit na Srí Lance, v Tanzánii a Zambii

granát český/pyrop - Täabl: odroda granátu ohnivočervenej farby; jeden z najvyhľadávanejších drahých kameňov; zrná o priemere väčšom ako 9mm sú vzácné; nachádza sa v Českom stredohorí; brúsi sa briliantovým výbrusom, muglovým a rutowým; jeho menej krásnou odrodom je rubín kapský; prvé správy o existencii a použití českého granátu pochádzajú z raného stredoveku; v staročeských povestiach a bájach je tento kameň nazývaný jiskrík; vedecký názov pochádza z gréckeho slova pyropos – „ohnivý“; prvé správy o tăzbe českého granátu pochádzajú zo 16. storočia; chemickým zložením zložitý kremičitan a jeho farba je podmienená ďalšími prísadami, najmä horčíkom a hliníkom; materskou horninou českého granátu je hadec, ktorý ľahko zvetráva, takže sa odolný granát dostáva do náplavov; v takýchto druhotných náleziskách sa stretávame s granátmi v podobe zaoblených zŕn; granátové zlatníctvo tvorí samostatný odbor v umeleckom zlatníctve, lebo charakteristické rysy tohto drahého kameňa vyžadujú do istej miery odlišnú výrobnú techniku; pozri *drahokamy a polodrahokamy*

granát indický/almandin - odroda granátu, kremičitan železnato-hlinitý; tmavočervený s nádyhom do fialova; pozri *drahokamy a polodrahokamy*

granát tirolský/almandin - odroda granátu, tmavočervený s vrastenými hnedy mi až čiernymi trhlinami

granátové jablko - plod kríka Puncia granatum, rastúceho od Zakaukazska až po Stredomorie; plody majú červenú farbu, ktorá sa mení v zlatú > odraz v gréckej mytológii: jablčka Hesperidek, zaistujúce nesmrteľnosť; granátové jablko symbolom plodnosti a zdravia > atribút božstiev vegetácie (*Baal, Héra, Adonis, Demétér*); pre svoju farbu symbol ohnivej lásky (atribút *Afrodite*); v zmysle vegetačného cyklu symbol krvi a smrti (atribút *Persefoné* aj *Hádesa*; zrniečkami granátového jablka si Hádes vynucoval návrat manželky do podsvetia po jej pobytu na zemi; pozri Lurker: *plod*); obecný antický význam nesmrteľnosti prebraný *kresťanstvom* (symbol *Krista*, *vzkriesenia*, jednoty cirkvi); granátové jablko symbolom aj v čínskom umení; významný ozdobný prvok v starovekom umení, kresťanskom umení aj ľudovom umení (pozri *granátový vzor*); heraldická figúra; granátové jablko je symbolom mesta *Granada*

Biedermann: gr. rhoa, lat. puncia; plod granátovníka; granátové jablčko má vo svojom šťavnatom a mäsitem oplodí veľa semienok, ktoré symbolizovali plodnosť; samotné jablčko sa stalo symbolom mnohých bohýň, napr. fénicej *Aštary*, gréckych bohýň *Demétér* a *Persefoné* (rímske *Ceres* a *Proserpina*), *Afrodite* (rímskej *Venus*) a *Atény*; v predstavách Rimanov granátové jablčko v rukách bohyne *Juno* symbolizovalo manželstvo; v kresťanstve sa symbolika granátového jablčka a granátovníka zduchovnela a obohatila o symboliku Božieho požehnania a nebeskú lásku; červená šťava ovocia sa stala symbolom krvi mučeníkov (na rovnakom princípe ako červená šťava hrozna); jadierka obalené jedinou pevnou šupou plodu symbolizujú veriacich spojených jednou cirkvou; keďže povrch jablčka je tvrdý, ale jeho šťava je sladká, symbolizovalo jablčko aj kňaza, ktorý je navonok prísny, ale vnútri dobrotvív; obraz puknutého jablčka s hojnou semien sa v barokovej symbolike zmenil na predstavu *dobročinnosti*, bohatého daru *milosrdenstva* (*Caritas*, *Rád milosrdných bratov*); v kresťanskej symbolike súvisí granátové jablčko aj so symbolikou *jablka a raja*; v heraldike sa dostalo do *erbu* mesta Granada a štátu Kolumbia (kedysi Novej Granady); pozri *plody/ovocie*

-v súvislosti s heslom *jablko*: na obrazoch znázorňujúcich pád prarodičov *Adama* a *Evy* drží *had* v papuli jablko (plod jablone), hoci text hovorí o „ovocí“ (jablko nebolo v *Oriente* známe); podľa rozličných tradícií jablko zastupovala *figa*, *dula* alebo *granátové jablko* (pozri *cibuľový vzor*) či *figovník* (Nový bibl. slovník)

Heinz-Mohr: granátové jablko je symbolom vegetačných božstiev aj *Afrodite, Dia a Herma*; v *Starom zákone* je granátové jablko znamením lásky aj Božieho požehnania; podľa výkladu Biblie *cirkevními otcami* granátové jablko poukazuje aj na hojnosť mučeníkov a *mystérií*; v kresťanskom umení je granátové jablko symbolom plnosti bytia v súvislosti so *stromom života*, či už je zobrazené osobitne alebo ako súčasť rastlinných ornamentov spolu s hroznami *viniča*; rozprasknuté granátové jablko s bohatstvom zŕní je atribútom rozdávajúcej sa milosrdnej lásky

Hall: kresťanský symbol *vzkriesenia*; ako symbol vzkriesenia ho drží dieťa *Ježiš* (pozri *Jezuliatko*) a vyskytuje sa aj v alegorickom *Zátiší*; granátové jablčko, z ktorého vyčnieva *križ*, je atribútom *Jána z Boha*

Becker: ako aj iné plody s početnými jadrami, bolo granátové jablko symbolom plodnosti; v starom Ríme nosili mladomanželky v súvislosti s týmto významom na hlavách venčeky z granátovníka; v Indii sa považovala šťava z granátového jablčka za liek proti *neplodnosti*; otvorenie plodu bolo vnímané v súvislosti s *defloráciou*; pre žiarivo červenú farbu vnútra plodu bolo granátové jablko symbolom lásky, života a smrti; u *Feničanov* úzko súviselo so *slnkom* a znamenalo život, moc a regeneráciu; v židovskom prostredí bolo symbolom vernosti zákonom obsiahnutým v *Tóre*; v stredoveku bola vôňa a množstvo jadier plodu symbolom krásy a početných cností *Panny Márie*; guľatý tvar, množstvo jadier a príjemná vôňa boli navyše považované za obraz dokonalosti, nepočítaného množstva vlastností a predností Boha; v červenej šťave sa hľadal symbol krví mučeníkov; v tvrdej šupke a sladkom jadre sa videl obraz dokonalého kresťana a knaza

-v súvislosti s heslom *Juno*: granátové jablko v ruke Juno symbolizovalo *manželstvo*

pozri *atribúty, symboly, alegórie a prirovnania; Ján z Boha*

S. Botticelliho: Madona s granátovým jablkom (tondo, 1487)

G. van Honthorst: Zátišie misou z porcelánu kraak s citrusovými plodmi a granátovými jablkami na drevenom stole (17.st.)

A. Brueghel: Zátišie s ovocím (1670)

J. Ferrer: Zátišie s hroznom a granátovým jablkom (1781)

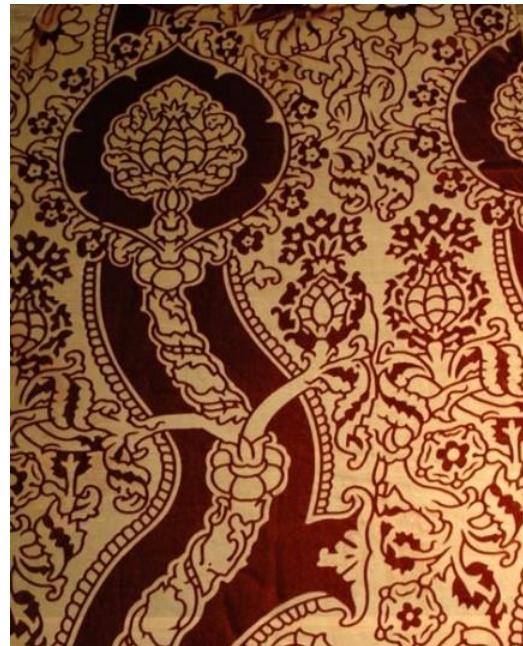
granátové zlatníctvo - Taubl v súvislosti s heslom *granát český*: granátové zlatníctvo tvorí samostatný odbor v umeleckom *zlatníctve*, lebo charakteristické rysy tohto drahého kameňa vyžadujú do istej miery odlišnú výrobnú techniku; pozri *granát (drahokamy a polodrahokamy)*

granátovník - Biedermann: *strom* oddávna pestovaný v oblasti Stredozemia a *Predného východu*; granátovník rozšírili v teplých oblastiach zrejme *Feničania* ako ovocný strom a zdroj mnohých liečivých prostriedkov; granátovníky sa pre symboly spojeného s jeho *plodom* sádzali na *hroby* padlých hrdinov (azda pomáhali zabezpečiť veľa nasledovníkov); tieto stromy boli vraj obývané zvláštnymi *nymfami Rhoiaiam*; pre svoje ohnivočervené a voňavé kvety sa granátovník stal symbolom *lásky, manželstva a plodnosti*; dotykom s granátovníkom otehotnela matka *Atya*, ktorá sa potom stal milencom Matky *Kybele*; venčeky granátovníka zdobili hlavy neviest (pozri *manželstvo*); pozri *drevo*

Hall: čistota *Panny Márie* sa vyjadruje granátovníkom, pod ktorým sedí s *jednorožcom* (pozri *hortus conclusus*)

Obuchová: v čínskom *kalendári* symbolizuje kvet granátovníka 6.lunárny mesiac; granátovník sa dostal do Číny v 2.st.pr.Kr. z Blízkeho východu; pestuje sa pre pôvabné kvety, ktoré môžu byť jednoduché aj dvojité a zafarbené od bielej cez ružovú až k purpurovej; kvitne v lete v piatom (?) lunárnom mesiaci a patrí preto k symbolom leta a tepla (pozri *čínsky kalendár*); pre svoje plody je zaradovaný medzi tzv. „troch šťastných“; v tejto úlohe vystupuje spoločne s *broskynou* a nejedlým citrusom zvaným *Buddhova ruka*; všetky tri symbolizujú *hojnlosť* a dostatok; pozri *symboly číselné: 3*

granátový vzor - stredoveký *ornamentálny* motív štylizovaného *granátového jablka*; užívaný najmä na renesančných a barokových tkaninách (*brokát, zamiat*); pozri *textília*

Modrý granátový vzor (prelom 15.-16.st.)
Červený granátový vzor (zamat, 15.st.)

grande style - franc. – „veľký sloh“; iný termín pre *Louis Quatorze*, zdôrazňujúci honosnosť a pompéznosť tohto barokového slohu; pozri *barok*

Grandes Heures de Rohan - franc. – „Veľké hodinky de Rohan“; pozri *Majster de Rohan, Hodinky*

http://fr.wikipedia.org/wiki/Ma%C3%AEtre_de_Rohan

Grani - tiež Greyfell; v severskej mytológii kôň hrdinu *Sigurda*; *Sigurd* ho dostal na radu boha *Odina*; Grani je potomkom *Odinovho* vlastného koňa *Sleipnira*; pozri *kone* v severskej mytológii, mytologické *kone*; vo Wagnerovom cyklu *Prsteň Niebelungov* sa volá Grane a venovala ho *Siegfriedovi* *Brunhildy* výmenou za čarovný prsteň; keď Siegfried zomrie, pripraví mu pohrebnú hranicu, vezme prekliaty prsteň, nasadne na Grane a skočí s ním do plameňov; ich obete obnovia poriadok, ktorý bol porušený krádežou zlata Rýnskym pannám

<https://fr.wikipedia.org/wiki/Grani>

<https://en.wikipedia.org/wiki/Grani>

Ar. Rackham: Brunhildy na koni Grane skáče po plameňov pohrebnej hranice (1911)

Granida - hra amsterdamského básnika a dramatika Pietera Cornelisa Hoofta (†1647); v dejinách literatúry dostala Granida zvyčajne nálepku *pastoračná* alebo *pastierska hra* (pozri *pastorála*); dej sa odohráva v Perzii a hlavnými postavami je pastier Daifilo, pastierka Dorilea a princezná Granila, ktorá sa počas lovu zatúla k nim; Daifilo je ľuďou očarený, stráca záujem o svoju partnerku a aj Granitu zaujmú Daifilove zdvorilosti; druhá scéna sa odohráva na perzskom dvore; do deje vstupuje vysoký dvoran Tisiphernes, ktorý sa uchádza o ruku kráľovskej dcéry Granidy; o ľuďu sa však uchádza aj partský princ Ostrobas, ktorý chce prostredníctvom sobáša získať trón; súboj medzi dvoma uchádzačmi o ruku Granidy rozhodne, čia manželka bude; Daifilo sa ponúka bojovať namiesto Tisiphernesa; Ostrobas je zabity a Granida si uvedomuje svoje city k Daifilovi a skutočnosť, že sa stane ženou Tisiphernesa; Daifilos zachraňuje situáciu geniálnym plánom, hrou o Granidu s Tisiphernesom v *šach*; neslýchaná situácia sa dostane do až do neba do pozornosti bohyne Minervy; Tisiphernes je tak rozrušený, že sa vzdá svojho postavenia a práv a skončí svoj

život ako potulný *rytier*; kráľ nemá inú možnosť, ako prijať situáciu a hrať s Daifilom; v piatom akte duch zabitého Ostrobasa prostredníctvom svojho dôverníka Artabanusa pripravuje pomstu Daifilovi; obaja milenci Granida a Daifilos sú prepadnutí Artabanusom, ale zachráni ich rytier Tisipheres; ten je dojatý láskou dvojice a prehovorí kráľa, aby súhlasil s ich sobášom

http://translate.google.sk/translate?hl=sk&sl=nl&u=http://nl.wikipedia.org/wiki/Granida&prev=/search%3Fq%3DGranida%26espv%3D210%26es_sm%3D93

<http://www.bonzasheila.com/stories/granidadafilo.html>

<http://fr.wikipedia.org/wiki/Granida>

https://www.google.sk/search?q=Granida+and+Daifilo&espv=2&biw=1852&bih=995&tbo=isch&imgil=pX60BUWLU7kGSM%253A%253BjQPIQmDoT7VGHM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.1st-art-gallery.com%25252FJacob-Adriaensz-Backer%25252FGranida-And-Daifilo-2.html&source=iu&pf=m&fir=pX60BUWLU7kGSM%253A%252CjQPIQmDoT7VGHM%252C_&usg=_RJM_fh4AB6QLUDAjyCy68D3yxIA%3D&ved=0CCoQyjc&ei=LxOAVIuhDKLMyAQ9IHwBw#facrc=&imgdii=&imgrc=pX60BUWLU7kGSM%253A%3BjQPIQmDoT7VGHM%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.1st-art-gallery.com%252Fthumbnail%252F327271%252F1%252FGranida-And-Daifilo-2.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.1st-art-gallery.com%252FJacob-Adriaensz-Backer%252FGranida-And-Daifilo-2.html%3B600%3B452

G. van Honthorst: Granida a Daifilo (1625)

Neznámy holandský autor: Granida a Daifilo (17.st.)

J. Cossiers: Granida a Daifilo (17.st.)

Holandský majster: Granida a Daifilo (1650)

N. Vleughels: Granida a Daifilo (17.st.)

J. A. Backer: Granida a Daifilo (1640)

J. A. Backer: Granida a Daifilo (1637)

J. A. Backer: Granida a Daifilo (1640)

J. Mijtens: Dvojportrét mladého páru ako Granida a Daifilo (1640-1670)

granit - žula; pozri kameň
Granthomme Jacques - (†1622); rytec

<http://www.artnet.com/artists/jacques-granthomme/past-auction-results>

<https://www.google.sk/search?q=Jacques+Granthomme&espv=2&biw=1855&bih=995&tbo=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=XfFwVKeeIKSsygPQpYGIQ&ved=0CCAQsAQ>

J. Granthomme: Sibyla Cumae (mediryt zo série Sibyly, 1607)

J. Granthomme: Sibyla Helespontská (mediryt zo série Sibyly, 1607)

J. Granthomme: Sibyla Kumská (mediryt zo série Sibyly, 1607)

J. Granthomme: Sibyla Egyptská (mediryt zo série Sibyly, 1607)

*Progenies Coeli sato deuota reclinat
Intactæ Matris virginis in gremio.
Accipit humanam carnem venturam pando
Angelus, et misericordia adfert salutem.*

*Pandentur charte veteris mysteria sacra,
Et tenebras pellet lumine clara dies.
Mortuus hic Rex est viuis, et motis in antro
Viuis, at est durum quod diadema gerit.* 4.

J. Granthomme: Sibyla Frygická (mediryt zo série Sibyly, 1607)

J. Granthomme: Sibyla Samianská (mediryt zo série Sibyly, 1607)

*Bethleemis pariet sub sinibus inclita Virgo,
Quae tamen ex ortis aduenit Nazarens.
Mus è sacro Deus vobis lactea fugget
Flumina, quam feliciter talia que meavit.* 10.

*Ecce Deo genitus celo semicrus Olympo,
Hebrae pastus Virginis uberibus.
Hic feret in tenerie feret atq; virilibus annis
Dura, sed ut duri cordibus astra paret.* 2.

J. Granthomme: Sibyla Tiburtinská (mediryt zo série Sibyly, 1607)

J. Granthomme: Sibyla Eritrejská (mediryt zo série Sibyly, 1607)

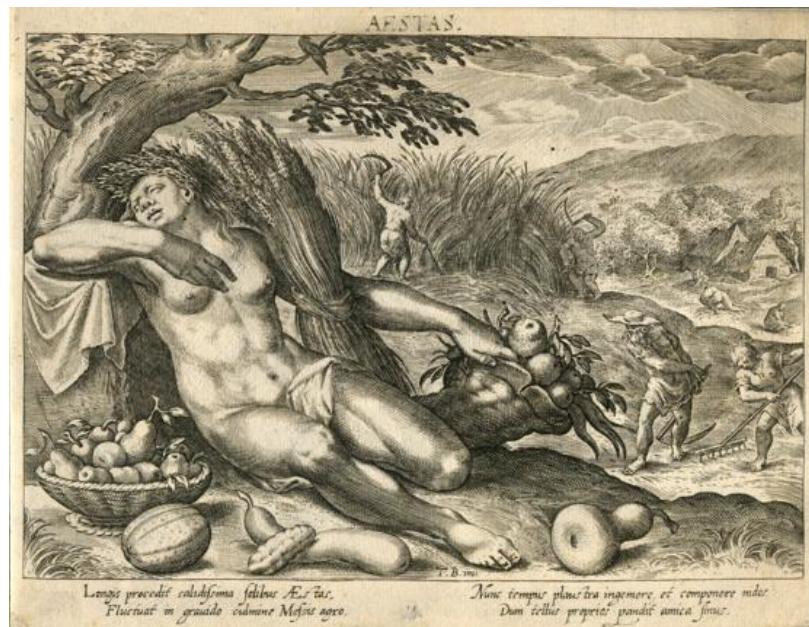

J. Granthomme: Sibyla Perzská (mediryt zo série Sibyly, 1607)

J. Granthomme: Sibyla Európska (mediryt zo série Sibyly, 1607)

J. Granthomme: Sibyla Líbyjská (mediryt zo série Sibyly, 1607)

J. Granthomme: Štyri ročné obdobia (1560)

J. Granthomme: S. Trinitas (17.st.)

granulácia/filigrán - zlatnícka/cizelérská ozdobná práca, zhotovená natavením drobných zlatých alebo strieborných zrniečok na homogénnym podklade; užívaná už od 2.tis.pred Kr. k dekoratívnomu krytiu plôch; pozri šperk, gombík; zlatníctvo, cizelovanie

Täubl: najstaršia zlatnícka technika; je orientálneho pôvodu a najvyššiu úroveň dosiahla v rímskom cisárstve (2-4.st.po Kr.); názov pochádza z latinského filum granum - "zrnkovaný drôt"; základom filigránu sú slabé zrnené drôtiky; napr. dva drôtiky sa pred zrnením povrázkovito

stáčajú a naplocho prevalcujú, alebo sa skrúti štvorhranný drôt atď.; granulácia, čiže vlastné zrnenie je zdobenie drobnými zrnkami (guľkám); zrniečka sa vytavia z nastrihaných kúštkov zlata alebo striebra určitej rýdzosti v tégliku naplnenom jemným práškom dreveného uhlia; v ohni sa vytvoria čiastočky drahého kovu v podobe zrniek, ktorým uholný prach bráni zliať sa; v tégliku ostanú do úplného vychladnutia a potom sa preosievajú na sitkách a triedia podľa veľkosti; granuláciou sa zdobí kov rovnakého materiálu ako sú granuly; zrnká sa *tragantovou* živicou lepia do naznačených miest; keď je lepidlo suché, celok sa rovnomerne zahreje v ohni z dreveného uhlia, až sa zrnká začnú lesknúť, t.j. povrchovo taviť, čomu sa hovorí prirodzené spájkovanie; na záver sa predmet vyvarí v *moridle* a dohotoví; v dvadsiatych rokoch 20. storočia sa upustilo od pôvodnej technológie; tenký guľatý drôtik so závitom bol sploštený prevalcovaním a opatrený jemným zrnením; z takto upraveného drôtu sa stáčali špirály a vlnovky a tými sa ornamentálne vyplňali obrysy rôznych tvarov; v poslednom čase sa filigrán sérioovo vyrába v priemyselnej *bížutérii* razením; pravý, pôvodný filigrán orientálneho vzhladu sa dnes hojne vyrába v striebre na Balkáne v oblastiach, kde je živá byzantská tradícia, ďalej v arabských krajinách a v Ázii

Veľkomoravské náušnice s granuláciou (9.-10.st.)

granulovanie/zrnenie - postup pri *cizelovaní*
graphium - *stylus*

Grasser Erasmus - († 1515); popredný mníchovský sochár

http://en.wikipedia.org/wiki/Erasmus_Grasser

E. Grasser alebo jeho nasledovník: Pohreb Panny (1500)

E. Grasser: Maurský tanečník (1480)

E. Grasser: Maurský tanečník (1518)

gratáž - v modernom umení: postup vyvinutý z techniky *frotáže*; plocha so silným nánosom farby je spracovávaná rezaním, rozškrabávaním > zmeny farebných vrstiev, farebné efekty svetla a tieňa; porovnaj *dekalk*; pozri *modernizmus*

grátek/grátok - vytlačený kov *matrice* pri ryti ihľou; dodáva kresbe zamatový nádych; s výnimkou *suchej ihly* sa odstraňuje; pozri *grafické techniky tlače z hľbky*

gravettien/gravetjen - podľa francúzskej lokality La Gravette; súbor európskych archeologických kultúr mladšieho *paleolitu* (asi 30-15.tis.pr.Kr.); doklady špecializovaného lovú, chát s ohniskami, výtvarných prejavov; na našom území *pavlovien* na južnej Morave; pozri *venuše predhistorické*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Gravettiano>

gravírovanie - termín bol spolu s *cizelovaním* obecným synonymom *kovotepectva*; dnes je za gravírovanie považované ozdobné *rytie* povrchu tvrdých materiálov (*kameň, kov, sklo*) rydlom, *puncom*, *dlátom*, ihľou, brusným kolieskom (sklo); jeden z postupov pri *cizelovaní*; pozri *umelecké opracovávanie kovov*; porovnaj *gilošovanie*

<http://pl.wikipedia.org/wiki/Bulino>

http://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:GRAWERUNEK_BULINO_PETER_GNYP_BLASER93B.jpg

<http://de.wikipedia.org/wiki/Gravur>

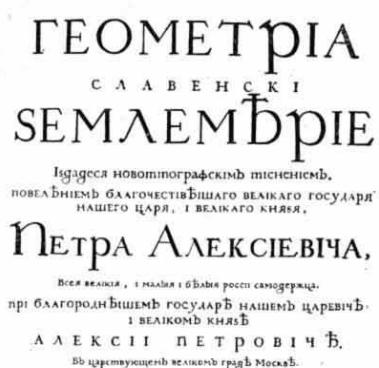
gravure sur bois - francúzsky termín pre *drevoryt*; skratka: *bois*

Gray Norah Neilson -

N. N. Gray: Autoportrét

graždanka - ruské písmo poč.18.st., zavedené Petrom Veľkým; odvodené z gréckeho písma a ovplyvnené latinkou; pozri písmo ruské <http://cs.wikipedia.org/wiki/Gra%C5%BEdanka>

Въ кѣмъ гироданъ 7216. Отъ рождества же по плюти Бога
 слова 1708. Инженъ первого.
 рѣзьба Марина.